

ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ
10ο ΕΤΟΣ
ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ
Κ. ΓΕΡΑΚΑΡΗ 6 - Τηλ.: 36 467
453 33 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ιούλιος - Αύγουστος 1994, Αρ. Φύλλου 61

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΝΕΑ ΠΝΟΗ
ΖΗΜΙΑ Ο ΚΟΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗτου Θαν. Δρούγια
καθηγητού - τ. ομοσπονδιακού

Αλήθεια πόσο εύκολο είναι να κάνεις ζημιά και πόσο δύσκολο να βοηθήσεις οπουδήποτε πάνω απ' όλα, όταν χρειάζομαστε ταγούς, που θα είναι υπεύθυνοι και θα οδηγήσουν τον τόπο σε καλλίτερες μέρες και σε προκοπή, που προέρχεται από τη συνύπαρξη, τον αλληλοσεβασμό και την αξιοκρατική ανάδειξη..

Η δύναμη της Ελληνικής αναδημιουργίας είναι στο χέρι του καθενός μας, ας κινηθούμε όμως όλοι μαζί στην πράξη και προς τη σωστή κατεύθυνση τότε θα διαπιστώσουμε το μεγαλείο της φυλής μας. Παραθέτουμε καταλλήλτοτο άρθρο για τους αναγνώστες μας.

Αυτοδιοίκηση και αθηνοκεντρισμός:
πνίξετε την Ελλάδα

Είναι κοινός τόπος ότι ο γιγαντισμός της Αθήνας, που απειλεί την πρόοδο, ίσως και την ύπαρξη της Ελλάδας, είναι αποτέλεσμα ενός φρικτού και αφόρητου κρατικού αθηνοκεντρισμού. Τα πάντα αποφασίζονται στην Αθήνα. Οι τύχες της Ελλάδας (και του τελευταίου μεθοριακού χωριού) αποφασίζονται στην Αθήνα. Τα μεγάλα έργα, που απορροφούν δισ. και δημιουργούν θέσεις εργασίας, γίνονται στην Αθήνα. Η κρατική μηχανή κινείται (;) στην και από την Αθήνα. Τα παρασιτικά επαγγέλματα, που έχουν το μέγιστο ποσοστό του

εθνικού εισοδήματος, προσφέρονται ελάχιστα ή καθόλου στην παραγωγή του, θάλλουν στην Αθήνα. Στην Αθήνα το Δασικό Ινστιτούτο (!), το Ινστιτούτο Βάμβακος(!). Στην Αθήνα τα πάντα. Ενα τετραγωνικό χιλιόμετρο, με κέντρο την πλατεία Συντάγματος και με προεκτάσεις στα πολυτελή βόρεια προάστια, είναι το κέντρο στο οποίο αποφασίζονται τα πάντα, καθετί που αφορά όλη την Ελλάδα. Ετσι είναι απόλυτα φυσιολογικό κάθε έξυπνος ή εξυπνάκις, παρατρεχάμενος της κάθε εξουσίας, να θέλγεται με την ιδέα να πάει στην Αθήνα, όπως και κάθε άλλος που, μη βρίσκοντας μεροκάματο στο χωριό του, αναγκάζεται να ψάξει την τύχη του σε χωνευτήρι της Αθήνας.

Εμείς, που συνειδητά επιλέξαμε την επαρχία σαν τόπο μας και για πολλά χρόνια υπηρετήσαμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δώσαμε μάχες και μάχες για να αλλάξουμε τα πράγματα. Στην οκταετία 1975-'82 έγιναν οι μεγάλες κινητοποιήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και είναι αλήθεια πως έγιναν μερικά βήματα προς την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση. Για να αποφασίζουν οι κοινωνίες κάθε τόπου για τον τόπο τους. Ολα αυτά βέβαια έγιναν όταν ακόμη η Τ.Α. ήταν σε μεγάλο βαθμό χωρίς κομματικό χαλινάρι. Από το 1982 και μετά το κομματικό κατεστημένο (και αναφέρομαι σε όλα τα κόμματα) έβαλε «τάξη» στους δημάρχους που έγιναν κομματικά εξαρτήματα και έτσι όλα συνέχισαν τον

«κανονικό» ρυθμό τους.

Ο υδροκεφαλισμός της Αθήνας συνέχισε την καταστροφική πορεία του και μείναμε κάποιοι «ιδιόρρυθμοι» να δίνουμε τη μάχη της αποκέντρωσης με αυτοδιοίκηση. Και να φωνάζουμε για το β' και γ' βαθμό Τ.Α. (νομός και περιφέρεια), για αποδυνάμωση της Αθήνας και ενδυνάμωση της περιφέρειας, αλλά όλα αυτά μάταια. Η συνωμοσία κράτους, κυβέρνησης και κομμάτων (όλων των κομμάτων, γιατί όλα είναι αθηνοκεντρικά) κράτησε στεγανά τα κέντρα εξουσίας της Αθήνας.

Το 1985 ψηφίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης ο ευρωπαϊκός χάρτης της τοπικής αυτονομίας και η τότε ελληνική κυβέρνηση, την ανάγκη φιλοτιμίας ποιούμενη, πιεζόμενη και από τις οδηγίες της ΕΟΚ, αναγκάστηκε να θεσμοθετήσει το β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο επαρχίας - νομού (ν. 1622/1986). Ήταν ένα εκτρωματικό κατασκεύασμα, προϊόν νοσηρής διάνοιας και καταστροφικό κάθε αποκεντρωτικής με αυτοδιοίκηση προσπάθειας. Με το ν. 1878/1990 της Οικουμενικής επήλθε βελτίωση του θεσμού που τον έκανε σχετικά ανεκτό. Σε κάθε όμως περίπτωση ήταν ένα βήμα στη σωστή κατεύθυνση. Ετσι, τον Οκτώβριο 1990 αναμέναμε όλοι το καίριο βήμα. Τις πρώτες εκλογές για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΚΟΛΛΑ ΜΑΝΘΟΥ

ΕΝΑΣ ΓΑΜΟΣ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟΣ

Ας είναι οι Γερμανοί «κεφάλι αγύριστο» που λέμε εμείς... όμως στον έρωτα λυγίζουν και τα σίδερα.

Αυτά σαν εισαγωγή στον ξεχωριστό γάμο του Βασίλη και της Φρειδερίκης, που έγινε στο μεγαλοπρεπές κέντρο της πόλης των Ιωαννίνων τα «ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ».

Αλήθεια, πρώτη φορά παραβρεθήκαμε σε γάμο που να γίνονται - εφαρμόζονται οι συνήθειες, ήθη, έθιμα τα «αντέπια» μας, αλλά και Γερμανικά με ιεροτελεστικά. Βέβαια τον πρώτο λόγο είχαν οι παραδόσεις της έδρας η «ΕΛΛΑΔΑ» με τα κλαρίνα και μ' ένα νουνό απίθανο σε έκφραση και δυναμισμό.

Επειτα ήρθαν - από το βουνό αρνιά ψημένα - τόσο καλοφτιαγμένα και σεβρισιμένα που το ομολογούμε ακόμη.

Ο γραφικός-βλάχος Κόλα Μάνθος (ο πατέρας), ήταν πανταχού παρών και πανευτής, δεχόνταν τα συγχαρητήρια το ίδιο και το όμορφο καθ' όλα ζευγάρι των νεονύμφων.

Εκείνο που έδωσε ιδιαίτερη λαμπρότητα-βαρύτητα στην τελετή, ήταν 2-3 Γερμανικά τραγούδια του γάμου, που τ' ακούσαμε με ευλάβεια γιατί ήταν και σε εκτέλεση και σε παρούσα εξαιρετικά.

Παρατάχτηκε η χορωδία από 40 άτομα (γυναίκες - άνδρες) και αξίζει ν' αναφέρουμε εδώ ότι πάνω από 80 Γερμανοί φίλοι και συγγενείς των νεονύμφων, παραβρέθηκαν στο γάμο. Και να ο μαέστρος με φράκο, παρακαλώ, (όχι και σε τίποτε προχειρότητες) ήταν κάτι που σπάνια παρακολουθεί κανείς μέχρι και ταχυδακτυλουργός παρουσίασε ωραία νούμερα, για να ψυχαγωγήσει το ζεύγος και τους προσκεκλημένους (έτσι το έχουν οι Γερμανοί).

Αλλά και η δική μας πλευρά ήταν εξ' ίσου οργανωμένη, ένας αριθμός κοριτσών με παραδοσιακές ενδυμασίες χόρεψαν αρκετούς και ωραίους τοπικούς και πανελλήνιους χορούς.Α

Ήταν μια βραδιά γεμάτη ομορφιά, παράδοση, γλέντι και ανθρωπιά με νάματα βουνίσια και λεβέντικα, εμείς συγχάριουμε όσους δεν σκέφτηκαν κούραση και μεγάλα έξοδα και κύρια την οικογένεια του ακατάβλητου Κόλα Μάνθου.

Για την προσωπικότητα και πανεπιστημιακή θέση του Βασίλη μίλησαν μεγάλοι καθηγητές του, για την ομορφιά τους μιλάει η φωτογραφία.

ΟΙ ΛΑΜΠΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ 150 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ

Οι Μεγάλοι Εθνικοί Ευεργέτες Αδελφοί Μάνθος και Γεώργιος Ριζάρης ξαναγύρισαν ύστερα από 200 χρόνια ξενιτιάς στη γενέτειρά τους στο Μονοδένδρι. Αυτή θα μπορούσε να είναι συνοπτικός χαρακτηρισμός των προχθεσινών λαμπρών εκδηλώσεων του Μονοδενδρίου.

Σε ένα άφθαστης φυσικής ομορφιάς και τεχνικής κομψότητας υπαίθριο αμφιθέατρο, απόκτημα πλέον του Νομού μας που κατασκεύασε η Ριζαρεία στο Μονοδένδρι εκατοντάδες Γιαννιώτες, Ζαγορίσιοι, αλλά και Πρωτευουσianoί συγκεντρώθηκαν εκεί μαζί με πλήθος επισήμων και με την Διοίκηση της Ριζαρείου για να γιορτάσουν τα 150 χρόνια του ιστορικού και πραγματικού εθνοφελούς Κληροδοτήματος των Αδελφών Ριζάρη.

Μιλώντας για το ωραίο αμφιθέατρο ο Διοικητικός Σύμβουλος της Ριζαρείου κ. Άγγελος Κίτσος είπε ότι ήταν όραμα πολλών ετών που έγινε έργο μέσα σε ένα μήνα με την κινητοποίηση εργαζομένων, φίλων και συνεργών της Ριζαρείου.

Η πανηγυρική τελετή άρχισε σε ατμόσφαιρα συγκίνησης και

ενθουσιασμού με μήνυμα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, το οποίο ανέγνωσε ο επί του Τύπου εκπρόσωπος της Αρχιεπισκοπής κ. Ι. Χατζηφώτης.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Ριζαρείου κ. Κ. Φαφαλιός με ένα λόγο μεστό περιεχομένου αναφέρθηκε στην πλούσια ιστορία του Εθνικού Κληροδοτήματος της Ριζαρείου και προδιέγραψε τις μελλοντικές σκοπεύσεις στον σύγχρονο και συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο.

Μετά ο κ. Άγγελος Κίτσος έκανε παραστατικό απολογισμό του μέχρι τώρα εντυπωσιακού έργου της Ριζαρείου στο Ζαγόρι και ανήγγειλε για λογαριασμό του Πολυμελούς Συμβουλίου της νέας δραστηριότητες. Αυτές είναι η δημιουργία πρότυπου Πολιτιστικού και Χειροτεχνικού Κέντρου στο αριστουργηματικό αρχοντικό Πατταζή στο Μονοδένδρι, η λειτουργία παραρτήματος του Εκθετηρίου προϊόντων της Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου στην Αρίστη, η ένταξη του Υπαίθριου Αμφιθεάτρου Μονοδενδρίου στα Περιφερειακά Προγράμματα του Υπουργείου Πο-

λιτισμού και του Μεγάρου Μουσικής και τέλος η διοργάνωση σε συνεργασία με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων μεγάλης Έκθεσης τον Οκτώβριο στην Ηπειρωτική Πρωτεύουσα με πλαίσια της Ριζαρείου, πορτραίτα των Διδασκάλων του Γένους από μεγάλους ζωγράφους της εποχής τους, με προσωπικά είδη του Γεωργίου Ριζάρη και πλούσια φωτογραφικά ντοκουμέντα από την ιστορία της Ριζαρείου.

Μετά τις ομιλίες τιμήθηκαν με τιμητικά διπλώματα και αναμνηστικά μετάλλια φορείς και προσωπικότητες που με τις ποικιλότητες προσφορές τους ευεργέτησαν ευρύτερα τη Ριζαρεία και ειδικότερα συνεβάλαν με αυτές στην προαγωγή των κοινωνικών σκοπών της στα Ζαγοροχώρια.

Ανάμεσά τους, η ΤΟΥΤΑ ΕΛΛΑΣ, το Ίδρυμα Αποκαταστάσεως Ομογενών εξ Αλβανίας (Ίδρυμα Λάτση), το Νηπιακό Επιμελητήριο προϊόντων της Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου, το Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών Ελλήνων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα, η κ. Σοφία Εμπειρικού, Εθνική Τράπεζα Ελλάδος κ.α.

Η εκδήλωση περιελάμβανε και καλλιτεχνικό πρόγραμμα που άνοιξε με ολιγόλεπτο σόλο κλαρίνο ο Ζαγορίσιος καλλιτέχνης Γρηγόρης Καψάλης και αμέσως μετά δόθηκε συνευλαία από την 50μελή χορωδία FONS MUSICALIS ένα από τα καλύτερα φωνητικά συγκροτήματα της Ευρώπης υπό την Διεύθυνση του μαέστρου Κωστή Κωνσταντάρα με κλασικό ρεπερτόριο και κύκλους ελληνικών τραγουδιών που εντυπωσίασε με την αρτιότητά της.

Οι εκδηλώσεις στο Μονοδένδρι έκλεισαν με μεγάλη δεξίωση στο προαύλιο της Κεντρικής Ακκλησίας του Αγίου Αθανασίου και στη συνέχεια τοπικούς χορούς από το συγκρότημα του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίου.

Παρέστησαν από πλευράς τοπικών Αρχών: Ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτου Ιωαννίνων Πανοσολογιώτατο κ.

Δημήτριος, ο Περιφερειάρχης κ. Στυλ.Τσιτσιμελής, ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Αχιλ.Κολλιούσης, οι Βουλευτές κ. Χαραλαμπίδης και κ. Αργύρης, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου κ. Ι.Βέργαδος, ο Διοικητής της 9ης Μεραρχίας, ο Δ/ντής της Αστυνομίας, ο Δ/ντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ο Πρόεδρος της ΕΗΜ κ. Κ.Λαζαρίδης, εκπρόσωποι φορέων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αντιπροσωπείες από τις κοινότητες του Ζαγορίου κ.α.

Επίσης μεταξύ των πολυπληθών επισκεπτών από την πρωτεύουσα ήταν οι:

ΚΩΝ/ΝΟΣ Δ. ΦΑΦΑΛΙΟΣ, Πρόεδρος Ριζαρείου Σχολής.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΕΜΤΟΣ, Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών - Μέλος Διοικ. Συμβουλίου Ριζαρείου Σχολής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Πρύτανης ΕΜΠ - Μέλος Διοικ. Συμβουλίου ΡΕΣ.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΜΠΑΜΠΑΝΑΡΗΣ, Πρόεδρος Δ.Σ. του ΟΤΕ.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Πρόεδρος ΑΣΕΠ, Επιτ. Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ, Πρόεδρος ΕΙΥΑΠΟΕ.

ΒΙΚΤΩΡ ΜΕΛΑΣ, Πρόεδρος Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά.

ΝΙΚΗ ΤΖΑΒΕΛΛΑ, Αντιπρόεδρος ΙΑΟΑ.

ΑΛΕΞ.ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Επιτ. Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΣΜΑΝΗΣ, Αντιπρόεδρος Αμερ.Κολλεγίου Ελλάδας.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γεν.Δ/ντής Θρησκευμάτων Υπουργείου Παιδείας - Κυβερν.Επίτροπος ΡΕΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ, Γεν.Δ/ντής Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

Κ.ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Γεν.Δ/ντής Τραπεζής Πίστωσης.

Δ.Βλαστός, Γεν.Γραμματέας Ιδρύματος Μποδοσάκη.

ΚΑΛ.ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ, τ. Υφυπουργός Πολιτισμού.

ΔΗΜ.ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Δήμαρχος Καλλιθέας.

ΑΔΩΝΙΣ ΚΥΡΟΥ, Εκδότης Εφημερίδος ΕΣΤΙΑ.

ΓΕΩΡΓ.ΚΩΤΤΗΣ, Καθηγητής Οικονομικού Παν/μίου

Αθηνών - Μέλος Δ.Σ. του ΙΑΟΑ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Γεν.Δ/ντής ΕΤΚΑ - Μέλος Δ.Σ. Ριζαρείου.

Γ.ΒΕΛΗΣ, Αρεοπαγίτης.

Γ.ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ, Αρεοπαγίτης.

ΧΑΡ.ΠΑΜΠΟΥΚΗΣ, Αρεοπαγίτης.

ΒΑΣ.ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Αρεοπαγίτης - Επιθεωρητής ΑΣΕΠ - Μέλος Δ.Σ. της Ριζαρείου.

Κ.ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, Σύμβουλος Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Καθηγητής Νομικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών - Διοικητής Κτηματικής Τραπεζής.

ΖΩΗ ΣΠΥΡΟΜΗΛΙΟΥ, Γεν.Γραμματέας του Μεγάρου Μουσικής και των Φίλων Μεγάρου Μουσικής.

ΠΑΝ.ΤΣΑΚΙΡΗΣ, Γεν. Δ/ντής Εκπαιδευτηρίων ΟΜΗΡΟΣ - Μέλος Δ.Σ. της Ριζαρείου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Νομ. Σύμβουλος Παν/μίου Αθηνών.

ΑΝΑΣΤ.ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Σύμβουλος Υπουργείου Παιδείας.

Ν.ΨΩΙΝΟΣ, Καθηγητής Παν/μίου Θεσ/νίκης.

Γ.ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/ντής Πωλήσεων ΤΟΥΤΑ.

ΣΟΦΙΑ ΕΜΠΕΡΙΚΟΥ, ΠΑΝ.ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ, Γεν.Δ/ντής Χαλυβουργικής.

ΘΕΟΔ.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ, Γλύπτης - Καθηγητής Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.

ΜΑΡΙΑ ΡΙΣΒΑ, Δ/ντρια Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

Κ.ΚΑΡΙΔΙΑΣ, Δ/ντής Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΒΑΣ, Αρχιτέκτων.

ΣΤ.ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΟΣ, Νομικός Σύμβουλος Ριζαρείου Σχολής.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΑΤΟΥΔΑΚΗΣ, Ιατρός Χειρουργός - Πλαστικός.

Οι δημοσιογράφοι: Γ.ΒΟΤΣΗΣ

Ι.ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ, Εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου.

Γ.ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΑΜΙΓΟΥ

ΓΡΗΓ.ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

ΚΩΣΤΗΣ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ

Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΒΛΑΧΟΦΩΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΣΟΒΟ

Το μεγάλο αντάμωμα

ΣΤΟ Μέτσοβο, το μεγαλύτερο βλαχόφωνο κέντρο της χώρας, ξεκινά αύριο και θα διαρκέσει ως τις 10 Ιουλίου το 11ο Πανελλήνιο Αντάμωμα Βλάχων που οργανώνουν η Πανελλήνια Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Βλάχων και ο Δήμος Μετσόβου. Πρόκειται για την ετήσια κορυφαία εκδήλωση του βλαχόφωνου Ελληνισμού, που αποσκοπεί στην προβολή της πλούσιας πολιτιστικής παράδοσης (χοροί, τραγούδια, ήθη, έθιμα) της ζωτικής αυτής πληθυσμιακής ομάδας, που έδωσε το παρόν σε όλους τους εθνικούς αγώνες.

Το τραγούδι

Την πρώτη μέρα θα μιλήσουν στο Συνεδριακό Κέντρο Μετσόβου ο επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Αντώνης Μπονιμπίδης με θέμα «Ο Βλάχος μέσα από το ελληνικό δημοτικό τραγούδι» και ο βάλκανολόγος ρωμανιστής κ. Αχιλλέας Λαζάρου με θέμα «Υπάκουον Βλάχοι πέραν των ελληνικών συνόρων».

Τη δεύτερη μέρα θα γίνει έκθεση φωτογραφίας, ενώ το απόγευμα θα γίνει η υποδοχή και παρουσίαση των συλλόγων στην κεντρική πλατεία και θα ακολουθήσει βλαχική βραδιά με χορούς και τραγούδια.

Το αντάμωμα θα κλείσει την τρίτη μέρα, στη θέση «Πολιτισμός» όπου από τις 10 το πρωί μέχρι τις 2 μετά το μεσημέρι τα διάφορα χορευτικά συγκροτήματα των Βλάχων θα παρουσιάσουν ένα πλούσιο χορευτικό πρόγραμμα. Και στο φετινό αντάμωμα των Βλάχων θα γίνει για άλλη μια φορά πανηγυρική

Γράφει η ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΑΜΙΓΟΥ

διακήρυξη της ελληνικότητας των Βλάχων, σε πείσμα όλων εκείνων που στα χαμένα προσπαθούν να αμαυρώσουν το γνησιότητα αυτό τμήμα του Ελληνισμού, που υπολογίζεται σε 500.000 άτομα.

Όπως μας είπε ο δρ Θεολογίας και ιστορικός κ. Μιχάλης Τρίτος «Οι Βλάχοι είναι αυτόχθονες Ελληνες, εκλατινισμένοι. Είναι οι

λατινίζοντες υπήκοοι της αλλοτε απέραντης ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Ονομάζονται συνηθώς και Αρμενίνοι, που σημαίνει εκλατινισμένοι Ελληνες (Αρμενίνοις από το προθετικό α και το λατινικό ROMANUS, σημαίνει τον υπήκοο του ρωμαϊκού κράτους, τον Ρωμαίο, Ρωμαίο και Ρωμά). Βλάχοι, μας λέει ο κ. Τρίτος, σημαίνει μαρτυρία Ορθοδοξίας και Ελληνισμός. Οι Βλάχοι φυλετικά και ποιτισμικά είναι οι αγροφένστεροι των Ελλήνων. Γι' αυτό και η συμβο-

λή τους στην ιστορία του Ελληνισμού - μεσαιωνικοί και νεότεροι - είναι εκκλησιαστική. Καλλιεργούν τον ελληνικό πολιτισμό. Τα γράμματα και τις τέχνες. Προσωπικά δαν στους εθνικούς αγώνες και την κοινωνική ευτομία.

Προβάλαν την ελληνική γλώσσα. Αγωνίστηκαν όσο λίγοι, για την εθνική αναγέννηση και γενικά διέπρεψαν σε κάθε τομέα της ελληνικής ζωής. Το δεύτερο γλωσσικό τους ιδίωμα - τα βλάχικα - αποτελεί κατάλοιπο της επίδρασης που

άσκησε η δημόδης λατινική στην ηπειρωτική Ελλάδα για κατά την ρωμανοκρατία και την προποβλάντινη περίοδο. Η ύπαρξη του δεν παύει κανένα απολύτως ρόλο στο ζήτημα της εθνικής τους συνείδησης.

Ας σημειωθεί, ότι οι Βλάχοι υπήρξαν οι μεγαλύτεροι εθνικοί ευεργέτες Σίνας, Αβέρωφ, Στουρνάρας, Τσιτσίκης, Ζάπας, Μπέλιος ήταν Βλάχοι. Ας χαρούμε λοιπόν την ελληνική λεβεντιά στο πανέμορφο Μέτσοβο.

ΓΙΑΝΝΗ ΠΙΝΔΕΑ Λουλούδια του Πίνδου

Αφού τα πρώτα μου βουκολικά τραγούδια, με τον τίτλο «Φλογέρα», πέτυχαν το 1935 το ... «χρυσό» βραβείο (δραχμές χίλες, αλλά γερές του καιρού εκείνου) στον πρώτο φιλολογικό διαγωνισμό της «Λέσχης Διανοουμένων Ιωαννίνων», με κέντρισε η Δόξα! Βάλληκα λοιπόν να βραβευθώ - αλλά δεν το κατώρθωσα - για μια ποικίλη και πιο έντεχνη ποίηση! Για έργο με τίτλο «Λουλούδια του Πίνδου», μας και γεννήθηκα (το 1911) στο πινδικό χωριό Βωδούσα. Γι' αυτό και το ψευδώνυμο μου Πινδίας. Με το οποίο ξεμύτισαν, σε γιαννιώτικες εφημερίδες, λίγα δειλά, έμμετρα και πεζά γραπτά μου. Καθώς και η «φλογέρα» μου το 1936, σε βιβλίο, έκδοση του ηπειρωτικού περιοδικού Αθήνας «Ξενητεμένα πουλιά». Έτσι, με δοκίμια, αλλά και με κάμποσους κάπως ώριμους στίχους, έπλεξα βιαστικά την ... τσαλακωμένη «ανθοδέσμη» μου.

Αργότερα μάλιστα πρόσθεσα σ' αυτή και ωριμότερα ποιήματα, γραμμένα γιαθός - γιαθός, στα 43 χρόνια της ξενιτειάς μου - στην Ρουμανία, την Βενεζουέλα και τις ΗΠΑ - καθώς και στην Ελλάδα τελικά. Ο ακόλουθος δε ... τραγουδιατός «Πρόλογος», στην κορυφή του «μπουκέτου» μου, παραμένει ακλόνητος αφοτου άρχισα να μαδάω αγριολούλουδα!

Σ' αρχοντικό γιαννιώτικο μια νύχτα του Γενάρη, γιορτή πανώρια γίνεται, μεγάλο πανηγύρι: Γιορτάζει η Μούσα, η όμορφη της Ηπείρου η Μούσα.

1. Απότυχα στον Ποιητικό διαγωνισμό της ίδιας γιαννιώτικης «διανοητικής» Λέσχης, του Γενάρη 1937.

βλαστάρι τρισευγενικό της μάγισσας της Τέχνης
Κι έρχεται κόσμος και λαός, προσκυνητές και λύτες, που φέρνουνε κι απλώνουνε στα ρόδινα της πόδια, τ' αμέρητα τους τάματα και τ' ακριβά τους δώρα.
Άρχοντες φθάνουν και σοφές αρχόντισσες προβάλλουν,
μ' αγέρινο περπάτημα - και πρώτη η Φαντασία.
Να κι η μεγαλοδέσποινα Σκέψη, π' αργοδιαβαίνει,
με το πλατύ της μέτωπο και το θαρύ της μάτι.
Παράμερα σιωπηλός ο Στοχασμός και δίπλα η Παροιμία η πονηρή κι η σοβαρή Ιστορία, που γράφει σε κατόστιχο τις λαμπερές ιδέες -κι αστράφτουν οι αθάνατες οι Δόξες της Πατρίδας!

Ο Πόνος δακρυστάλαχτος, με πικραμένο στόμα. Ο Θρύλος κι η Παράδοση στο πλάι τα κρυφολένε Αμίλητη κι ασάλευτη, γλυκιά η Μελαγχολία, κοντά στη Θλίψη κάθεται, στη δίδυμη αδελφή της.

Κι όλο πειράζει ο Ερωτας την Εμπνευση με τρέλλες!

Ερχεται ανάλαφρη η ψυχή, στα κάτασπρα νουφούλα, κι όταν προβάλλει η Δύναμη με τη θαρειάν αρμάτα, τρίζουν της γης τα θέμελα και σείεται ο Απάνω Κόσμος! Καβάλα σε άτια ανήμερα, που τρεμοχλιντράνε,

-γόνιοι της Φρίκης, τ' Ολέθρου και της Φωτιάς αδέλφια -
αντάρες σέρνει ο Πόλεμος κι η Οργή φουρτούνες φέρνει!
Κι έλαμψε φως αστερινό σαν φάνηκε η Αγάπη, ψηλή Κυρία της Τιμής της γαλανής Ειρήνης. Χυτή και καλοκάμωτη φαντάζει η Αρμονία - και τι γλυκά χαμόγελα γύρω σκορπάει η Ελπίδα...

Η γλώσσα η αθηνόλαλη φιλό τραγούδι λέει, και σέρνει λυχερό χορόν ακούρατος ο Στίχος, τη Χάρη και την Ομορφιά κρατώντας χέρι - χέρι, τον καβαλλάρη το Ρυθμό, τη ζηλεμένη Νιότη και την παιδούλα τη Χαρά με τα τρελλά της γέλια.
Στερνή απ' όλους στο χορό κι η παιχνιδιάρη Ρίμα.

Ο πόθος αζεδίσσατος όλο κερνάει και πίνει από το ασημόχειλο του Λυρισμού το τάσι.

Και φούντωσε τρανή γιορτή, μεγάλο πανηγύρι!

Φτωχός εγώ τραγουδιστής, τ' ονείρου κυνηγάρης, το χέρι όταν μου κράταγε μια βλαχοπούλα Μούσα, για τη μεγάλη αυτή γιορτή μάδεψα, και τα φέρνω, λουλούδια απ' τους απάτητους γκρεμούς του Γερο Πίνδου.

ΟΝΕΙΡΟ

Θά 'ρθεις κάποιο θράδυ, κάποιο πρωϊνό, θά 'ρθεις απ' τ' αστέρια κι απ' τον ουρανό, θά 'ρθεις να φωτίσεις και ψυχή και νου, φως τ' Αποσπερίτη, φως τ' Αυγερινού.

Προσμένω εγώ το σούρουπο και καρτερώ το θράδυ, να φέρουν την αγάπη μου στις Εωτικιάς τη Βρύση.

Του πυρωμένου δειλινού περνούν ξανθές οι Ωρες, Δροσανασαίνουν τα βουνά κι αχολογάει ο κάμπος απ' το τραγούδι της δουλείας και τη βοή του θέρου. Ξανάσαιναν και σφούγγισαν τον ιδρωτα οι θερίστρες κι ο κόσμος όλος χαίρεται κι η πλάση αναγαλίζει!

Του πυρωμένου δειλινού περνούν ξανθές οι Ωρες, κι ήταν θολό το σούρουπο κι ήταν χρυσό το θράδυ και στη γαλαζία τη νυχτιά, σ' απόκοσμα τ' αστέρια, κι στη γλυκούλα χαραυγή και σ' όνειρο το πλάνο διάθηκες ονειρόπλασμα, φωτοπεριχυμένη, σέρνοντας λούλουδα αγκαλιές και κρίνα στην ποδιά σου.

Και στο θολό το σούρουπο και στο χρυσό το θράδυ και στη γαλαζία τη νυχτιά, σ' απόκοσμα τ' αστέρια, και στη γλυκούλα χαραυγή και σ' όνειρο το πλάνο διάθηκες ονειρόπλασμα, φωτοπεριχυμένη, σέρνοντας λούλουδα αγκαλιές και κρίνα στην ποδιά σου.

Και στον ασημόποταμο του Γαλαξία εχάθη!

Ήσουν κάτι σαν λούλουδο σαν φως γαλαζίο ήσουν, μ' ένα σου φιόγγο θαλασσί στα πλούσια μαλλιά σου, το ζαφιρένιο πέλαγος τον όμορφο ματών σου, την ουρανό τη φούστα σου και τις γαλάζιες χάντρες.

Πάλι στον αστερόκοσμο του Γαλαξία εχάθης κι από κοντά σ' ακολουθεί, σκλάβο και μαγεμένη λαφίνα ανεμοπόδαρη, η ονειροφαντασιά μου.

Με τέτοια μάγια ονειράτα να 'ναι μου να πεθάινω!

Αχ! Πότε, αλήθεια, θε ν' αρθείς αγάπη ονειρεμένη; Πόσες νυχτιές θα ξαγρυπνώ προσμένοντας το θάμα κι ο ονειροδόρμος στοχασμός θα χάνεται σ' αστέρια; Αχ, έλα κι αποκάρωσα καρτέρει και καρτέρει, έλα και πα μπζερίσα μαδώντας μαργαρίτες, έλα και λάμψε μια στιγμή και σαν αστέρι σβήσου!

Θά 'ρθεις κάποιο θράδυ, κάποιο πρωϊνό, θά 'ρθεις απ' τ' αστέρια κι απ' τον ουρανό, θά 'ρθεις να φωτίσεις και ψυχή και νου, φως τ' Αποσπερίτη, φως τ' Αυγερινού.

Θά 'ρθεις σαν το σούρουπο, θά 'ρθεις σαν αστέρι Το καλό το μύνημα ποιός θα μου το φέρε; Θά 'ρθεις σαν της άνοιξης λάλο χελιδόνι... Θά 'ρθεις και θα σθίξουνε στεναγμοί και πόνοι!

Έφτασε η νύχτα ευωδιαστή κι η νύχτα η μαυρομάτα και ζήλεψε τα μάτια σου και τη μοσχοβολιά σου.

Ηρθες γλυκιά κι ήρθες καλή κι ήρθες χαμογελούσα κι ήρθες καθώς σε πρόσμενα, καθώς σε λαχταρούσα!

Ερωτευμένοι τρέξαμε στο στοιχωμένο δάσος και φτάσαμε και στις Εωθιάς τη μαγεμένη Βρύση, κι έσκυψες και δροσίστηκες καταλαχανιασμένη.

Μάγισσα νύχτα απόκοσμη, κι ολόγιομο φεγγάρι, σαν σ' όνειρο αρμενίζοντας σε κοιμισμένη λίμνη. Εάφουσαν σαν κάτι σάλεψε τη σιγαλιά της νύχτας... Γλυκά γαλαροκούδουνα μακρυάθε αχολογάνε, κάποιο παντρόςκυλο αλαχτά, κάποια φλογέρα κλαίει κι ένα τραγούδι αρμονικό κι ομορφοταιριασμένο απλώνεται στην ερημιά και γιόμοσε την πλάση, ηδονικά αναδευόντας τους πόθους της αγάπης!

Συνεχίζεται...

ΤΑ ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ καλοσωρίζουν τον Περιφερειάρχη κ. Τσιτσιμελή και τον κ. Νομάρχη κ. Κολιούση. Τους εύχονται επιτυχία στο δύσκολο έργο που έχουν αναλάβει.

Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Αγαπητοί συμπατριώτες της Βοβούσης, πριν αναφερθώ γύρω από τον βίο της Αγίας Παρασκευής θα ήθελα να προσθέσω και πρόσθετα ολίγα από τι έχω πληροφορηθεί γύρω από το πανηγύρι αυτής της ημέρας που δίδετε εσείς οι Βοβουσιώτες.

Κάτι το ξεχωριστό, κάτι το συγκινητικό δεν είναι άλλο από το ότι στο γλέντι σας δίδετε με την τοπική και παραδοσιακή σας στολή, ως και τα τοπικά σας Δημοτικά τραγούδια.

Και τον χορό ιδιαίτερα τον συγκαπεστώ το οποίο έχει απλώσει και αλλού τις ρίζες του ιδιαίτερο χρώμα.

Για όλα αυτά απευθύνω προς όλους σας θερμά συγχαρητήρια και η Αγία Παρασκευή έσθε πάντοτε μεθ' υμών.

Η οσιομάρτυς Παρασκευή η Δημοφιλέστατη αυτή Αγία εγεννήθη σε ένα χωριό κοντά στη Ρώμη από γονείς πολύ ευσεβείς τον Αγάθωνα και την Πολιτεία.

Η αρμονική και ευσεβείς συζυγία τους τους έκαμε ώστε η ευλογία του Θεού να αμοίψη τούτους εις το να τους χαρίσει ένα παιδί μετά από χρόνια ατεκνίας. Ως χρυσούν Ζωνάριου την παρθενία όπου φύλαξε όλην της την ζωή. Ως φόρεμα την εντοπή όπου είχαν εις τον εαυτό της και τον φόβο του Θεού όπου την.....

Ετσι εστολίζετο η Αγία...

Μετά τον θάνατο των γονέων της, ήτο τότες 20 ετών, και αφού μοίρασε την

κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για την Χριστιανική της διάπλαση και να την αφιερώσουν ολόκληρη στο Θεό.

Πράγματι η Παρασκευή ωραιότατη και προικισμένη με ευφυία, ανετράφει εις τα διδάγματα της Αγίας Γραφής.

Ήτο μεγάλος ο ζήλος της που αγρυπνούσε να μελετά τα Θεία.

Για την Αγία Παρασκευή ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός λέγει τα εξής: Η αγία μείνιση ορφανή εμοίρασεν όλιν της την περιουσία εις πτωχούς και με αυτά ηγόρασε τον παράδεισο.

Μεταχειρίζετο ως φτιασίδια τα δάκρυα ως σκουλαρίκα είχε τα αυτά της ανοικτά δια να ακούει τας Αγίας Γραφάς.

Ως κορδόνι είχε τας πολλές νηστείας όπου έκαμναν το λαϊκό και έλαμπε ως ο ήλιος.

Ως δακτυλίδια τους κόμβους των δακτύλων από τας πολλές μετανοίας που έκαμνε.

Ως χρυσούν Ζωνάριου την παρθενία όπου φύλαξε όλην της την ζωή.

Ως φόρεμα την εντοπή όπου είχαν εις τον εαυτό της και τον φόβο του Θεού όπου την.....

Ετσι εστολίζετο η Αγία...

Μετά τον θάνατο των γονέων της, ήτο τότες 20 ετών, και αφού μοίρασε την

περιουσίαν της εις τους πτωχούς, έγινε μοναχή οπλισμένη με ζήλο Χριστού.

Αποφάσισε να κηρύξει το Ευαγγέλιο, περιοδεύον πόλεις και χωριά τον καιρό που η εκκλησία εδωκετο φοβερά από τον αυτοκράτορα τότες Αντωνίου τον γνωστό με το όνομα Τίτου Αурηλίου.

Όπου ο αυτοκράτορας μαθών διέταξε να την φέρουν μοροστά του όπου και έγινε. Είδον όμως το κάλλος της προσεπάθησε να την πείσει να αλλάξει γνώμη και να προσκυνήσει τα είδωλα.

Αλλά εκείνη ακλόνητη παραμένει εις τον αληθινό Θεό. Τότε ο αυτοκράτορας διέταξε να της τοποθετήσουν πυρικεφαλαία στο κεφάλι για να κάμψη το φρόνημα, όμως όλα αυτά μάταια. Η Μάρτης έμεινε αβλαβής δοξάζοντας τον Θεό.

Εκ νέου και πάλι ο τύραννος προστάζει τους στρατιώτας του να ετοιμάσουν ένα καζάνι που να βράζει μέσα πίσσα και λάδι και να ριφθεί μέσα η Αγία. Αλλά μόλις ερίφθει μέσα ούδε καν κείκε αλλά ήτο όλο χαρά δοξολογώντας το Θεό.

Τότε ο βασιλιάς θυμωσε και νόμιζε ότι το υλικό μέσα στο καζάνι δεν είχε καυστική ουσία και για να το εξακριβώσει λείπει στην Αγία να του ραντίσει με το υγρό αυτό το πρόσωπό του, όπως και έκανε. Πήρε με το χέρι το υγρό και έριξε στο πρόσωπό του όπου αμέσως ετυφλώθηκε.

Τότε παρεκάλεσε την

Αγία να επέμβει όπως δοξάσει το Θεό για την θεραπείαν του όπου και έγινε και ανέβληψε και από το θαύμα αυτό έγινε Χριστιανός.

Η Αγία Παρασκευή συνέχιζε να πειοδεύει σε πόλεις και χωριά διδάσκοντας τον κόσμο να λατρεύουν τον αληθινό Θεό.

Είδον αυτά ο τύραννος, την εκάλεσε και πάλι για να της πει να αρνηθεί το Θεό και να λατρεύσει τα είδωλα. Αλλά εις μάτην.

Η Αγία αρνήθηκε και πάλι. Τότες είδον ο τύραννος που μάταια προσπαθεί, διέταξε τους στρατιώτας του να την αποκεφαλίσουν. Πριν όμως το πράξουν αυτό η Αγία παρακάλεσε να την αφήσουν να προσευχηθεί. Εκλυνη τα γονατά της και ύψωσε τα χέρια προς τον ουρανό. Είπε: «Κύριε Ιησού Χριστέ σ' ευχαριστώ που με αξίωσες να υποστώ τόσα βάσανα και τιμωρίες για το

όνομά σου, παρέλαβε την ταπεινήν μου ψυχή και ανάπαυσε αυτή στο χορό των Αγίων Μαρτύρων».

Είπον αυτά έκλινε τον αυχένα και οι στρατιώτες έκοψαν την κεφαλή, παρέδωσαν στον ηγεμόνα.

Ως λέγεται η Αγία Παρασκευή λείπει η λαϊκή παράδοση θεραπείας τα μάτια σ' όσους την επικαλούνται.

Αλλά αγαπητοί μου επιβάλλεται να φύγω για λίγο από το θέμα μετά από το κυριώτερο σημείο που στην αρχή αναφέρω, του Αγίου Κοσμά ότι η Αγία Παρασκευή εδωρήσε όλιν της την περιουσία της εις τους πτωχούς

για να αγοράσει τον παράδεισο.

Αλλά το μέγα αυτό γεγονός με φέρνει πίσω για να σας υπενθυμίσω την παραβολή του Ευαγγελίου του Αφρονος πλουσιού, που εκίνη την χρονιά είχε μεγάλη εισοδιά. Και τί σκέφτηκε: να μεγαλώσει τις αποθήκες και να πει ψυχή έχεις πολλά αγαθά για χρόνια να σκεφτεί ότι την ζωή μας την ρυθμίζει ο άνωθεν ιστάμενος όπου ακούστηκε εκείνο το άφρον.

Αφρων ταύτη τη νυκτί την ψυχή σου απαιτούσι από σου όσα ετοιμάσας τίνου αισθε; σκεφτείτε αγαπητοί, να μεγαλώσει την αποθήκη την στιγμήν κατά την οποίαν υπήρχαν τόσες άδειες αποθήκες και αυτές δεν ήταν άλλες από τα άδεια στομάχια χιλιάδων πεινασμένων συνανθρώπων του.

Μην πέζωμε την πικραμένη την καρδιά με δακρυσιμένο

αιώνιου ζωή με την πρόσκαιρη των ολίγων ετών.

Είναι μάταια όσα έχουν σχέση με τα γήινα ως εκμεταλευθούμε την μικρούλα αυτή ζωή και ως μελετήσαμε λιγάκι περισσότερο αυτό το ζωτικής σημασίας θέμα.

Η ζωή μας είναι τόσο σύντομη και μάταια όσο το πέρασμα ενός ποταμού.

Πες μου ποτάμι που τρελλά μεσ' τους κάμπους τρέχεις και τόσες ομορφιές της γης με τα νερά του βρέχεις, γιατί μας κάνεις θλιβερό σκοπό με την φωνή σου ποιός άλλος ζει τέτοια ζωή γλυκεία σας την δική σου;

Και το ποτάμι απήντησε και είπτε στον διαβάτη: «τί ευτυχία έχω; αφού η Μοίρα μου έγγραψε αιώνια να τρέχω

αν ροδοδάφνες γέρνουνε με χάρη στα νερά μου

αν λυγαριές και αγράμπελες ανθίζουν στα πλευρά μου

μήπως μπορώ να τα χαρώ και να τα αγαπήσω;

περνώ τα βλέπω μια στιγμή και τα αφήνω πίσω

Και το ποτάμι σώπασε και αφήνει τον διαβάτη

μάτι Γιατί μια μαυρη μια σκληρή ιδέα τον τρομάζει

πως και η δική του η ζωή με το ποτάμι μοιάζει

Ας επικαλεσθούμε λοιπόν την χάριν της μεγάλης και ενδόξου αγάθης όπως μας χαρίσει το πολυτιμότερον αγαθόν, την υγείαν μας μέχρι βαθύτατο γήρας.

«ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ»

Εκδότης Διευθυντής
ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ
Υπεύθυνοι
Αναστάσιος Τάσιος
Χατζημιμνίας Αθανάσιος

Λογογραφικές αποστολές
ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
1. ΤΕΓΟΣ ΤΕΓΟΥ
Καθηγητής Πανεπιστημίου U.S.A.
2. ΧΑΤΖΗΣ ΚΩΣΤΑΣ - Ιατρός
3. ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ - ΠΙΝΔΕΑΣ
Συγγραφέας - Δημοσιογράφος
4. ΝΙΚΟΛΑΣ ΒΡΑΖΙΤΟΥΛΗΣ - Καθηγητής

Αρχισυντάκτης
ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΡΟΥΓΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΕΝΤΖΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Κορνή 8
Τηλ.: 39817 Ιατρείο
Τηλ.: 70153 Ουκία

Ιωάννης

BEAUTY CENTER
στην οδό 21ης Οκτωβρίου 15. ΠΡΕΒΕΖΑ
Επισκεφτείτε μας για τα καλλυντικά σας.
Αρσινόη Γ. Κουτρούμπα
Αισθητικός

Ο Ξεωνάς Ε. Δρούγια
Λειτουργεί κανονικά, τώρα και
οι Σταγκογιάννης και Ακριθής
είναι έτοιμοι να δεχθούν
τουρίστες

Αφοι ΝΑΚΑ
Ψιλικά - Κεντήματα

ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ
Π. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
Οδός Μπότσαρη - γωνία

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
«ΕΚΚΕΝΤΡΟ»
ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ και **ΣΙΑ**
Γρηγορίου Σακκά 13 τηλ. 20.800

Θέλετε μουσικά όργανα
Στα καταστήματα των αδελφών
ΜΑΡΚΟΥ
Αβέρωφ και Στοά Αβέρωφ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ...

Χρυσούπολη 3.6. '93

Τα μεγαλεία του τόπου μας

Αγαπώ μπάρμπα Χρόνη, σου στέλνουμε μ'αυτό το γράμμα, τις σκέψεις μας για όσα είδαμε και ακούσαμε στα μέρη σας. Μαζί στέλνουμε και τις φωτογραφίες που βγάλαμε και τη βιντεοταινία που τραβήξαμε εκεί. Η μικρή μας καθυστέρηση οφείλεται στη μικρή μας κόρη, που τη βρήκαμε άρρωστη γυρνώντας - κι έτσι μας απασχόλησε για λίγες μέρες. Τώρα, που έγινε καλά, καταφέραμε να μαζέψουμε το υλικό και να σας το στείλουμε.

Σ' ευχαριστούμε πολύ και για την εφημερίδα, που μόλις την λάβαμε. Αν γίνεται, θα θέλαμε να μας στείλεις και το τεύχος που θα γράψεις τις ωραίες μας αναμνήσεις. Θα τα ξαναπούμε σύντομα.

Χαιρετισμούς στην κυρία Μαρίκα.

Λευτέρης - Δέσποινα

Μέσα Μαΐου, ξεκινήσαμε από την Μακεδονία για το φημισμένο Ζαγόρι. Καλά - καλά, χωρίς να ξέρουμε τι θα συναντήσουμε.

Μετά από 7 ώρες δρόμο, φτάσαμε στον αρχικό προορισμό μας, το Σκαμνέλι, που, όπως έλεγαν οι κάρτες, ήταν το τελευταίο χωριό του ασφαλτοστρωμένου δρόμου, και το οποίο, θα αποτελούσε για μας ορμητήριο για τις εκδρομές μας. Τη δεύτερη κιάλας μέρα, αποφασισμένοι πάντως να μην κάνουμε και πολλά χιλιόμετρα,

ξεκινήσαμε για τη Λαϊστά, το επόμενο χωριό, ξέροντας μόνο, όσα κάποιος συμπολίτης μας με καταγωγή από εκεί, μας είχαν πει. Μετά τα 10 πρώτα χιλιόμετρα ασφάλτου, άρχισε ο δασικός δρόμος.

Είχαμε επισκεφτεί και άλλα δάση, στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Αυτό που συναντήσαμε στα επόμενα χιλιόμετρα, μέχρι τη Λαϊστά, ήταν το πιο όμορφο για μας. Μικρές ανηφορικές και κατηφορικές στροφές, ανάμεσα από χιλιάδες στρέμματα δέντρων, με δεκάδες είδη πεύκων, που δεν προλαβαίναμε να φωτογραφίζουμε.

Πανήψηλα δέντρα μαύρης πεύκης, και δέντρα «μωρά», που λες και μόλις τα είχαν φυτέψει. Εκεί συναντήσαμε και τους κατοίκους από τα γύρω χωριά, που πιο νωρίς από μας είδαμε να ξεκινάνε, για τη δουλειά τους, την

υλοτομία.

Ο ήλιος στην ανατολή του ακόμα, περνούσε ανάμεσα από τα φυλλώματα, σκορπίζοντας χιλιάδες αποχρώσεις πράσινου γύρω μας. Οι κορφές των βουνών, κιονισμένες ακόμα και τώρα, φυσικές πίστες του σκι, μια νέα Ελβετία μπροστά στα μάτια μας, αλοίμονο ανεκμετάλλευτες.

Κάποτε, πίσω από μια στροφή του δρόμου, πρόβαλε η Λαϊστά, ένα χωριό μέσα στο δάσος πραγματικά, που μόνο ιστίες τους ξεχώριζαν. Στην πρώτη μας στάση, στην πλατεία, δίπλα στην εκκλησία των Ταξιαρχών και το ντόπιο ξενοδοχείο, τα φιλμ δεν έφτασαν, για να αποτυπώσουμε όσα βλέπαμε. Προχωρήσαμε μέσα στο χωριό. Νομίζοντας πως μ'έναν προϊνό καφέ, θα τελείωνε η σημερινή μας εκδρομή, αναρωτιόμασταν συζητώντας, για όσα βλέπαμε,

για όσα θέλαμε να μάθουμε για τους κατοίκους, για τη ζωή τους εδώ... Και να, που προχωρώντας, άγνωστο για που, στο βουνό, συναντήσαμε έναν απρόβλεπτο «ξεναγό».

Ανταλλάξαμε την «καλημέρα», που όλοι οι κάτοικοι εδώ στα χωριά μας απηύθυναν χωρίς να μας γνωρίζουν, και προσφλήθηκε να μας οδηγήσει στο παρεκκλήσι του Αγ. Χαράλαμпу, ένα από τα τέσσερα παρακλήσια του χωριού, αν θυμόμαστε καλά. Ήταν ο μπάρμπα Χρόνης ο Δρούγας. Οι πρώτες κουβέντες μας έφεραν κοντά σ'έναν άνθρωπο άξιο και μορφωμένο κοινωνικά, που πραγματικά νοιάζεται για τον τόπο του. Με Βοβουσιώτικη καταγωγή, κάτοικο τώρα της Λαϊστας, μας είπε όσα μόνο ίσως αυτός, εδώ, θα μπορούσε.

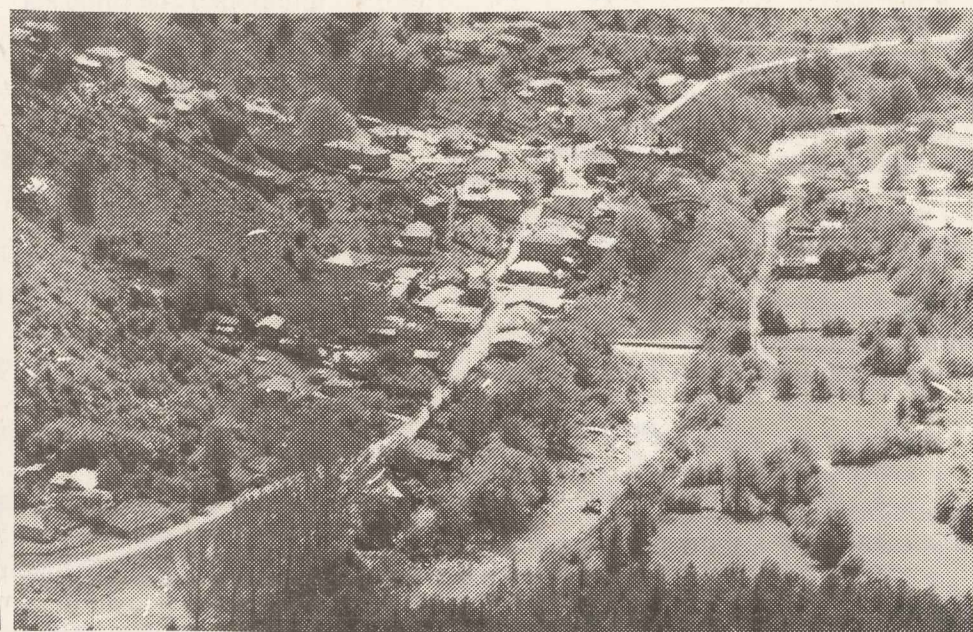
Η θέα από τον Άγιο Χαράλαμпо ήταν μαγευτική.

Ό,τι είχαμε δει στα βουνά της Ελβετίας, δεν ήταν τίποτα καλύτερο. Βγάλαμε φωτογραφίες που μακάρι να μπορούσαν να αποτυπώσουν τις πραγματικές μας εντυπώσεις.

Τη θέα στα γύρω κατάφυτα δάση, και τα κιονισμένα βουνά στην κορυφή, να απλώνονται σε εκτάσεις ανυπολόγιστες, όπου κι αν στρέφαμε το βλέμμα. Τόσο πυκνά δάση δεν είχαμε ξαναδεί. Μερικά από αυτά, στο βάθος, απάτητα όπως πληροφορηθήκαμε. Τις πρώτες μας εντυπώσεις, ανταλλάξαμε στην αυλή του σπιτιού του μπάρμπα Χρόνη,

ραχοκοκκαλιά της τραγουδισμένης Πίνδου, αγάμεσα Ηπειρο και Μακεδονία. Τα χιόνια έλαμπαν στις κορφές, και λες λιώνοντας, κυλούσαν σε χείμαρρους και παραπόταμους του Αώου, που χρυσίζαν στον ήλιο, αστραφτεροί καθρέφτες.

Κάποτε, αντικρύσαμε τη Βοβούσα, ξαπλωμένη στην πλαγιά απέναντι, μέσα στο πράσινο, να τη χωρίζει στα δύο ο Αώος με τον «Νιάγαρα» του. Απίθανες εικόνες, ανάμεσα απότα πεύκα που μας έκρυβαν με πονηριά την ολοκληρωτική θέα.

με τις περιποιήσεις της γυναίκας του της κυρά Μαρίκας, αρχόντισσας με τα όλα της τρώγοντας ένα υπέροχο γλυκό προτοκόλι.

Ηρεμήσαμε για λίγο εκεί, ακούγοντας μόνο τη φωνή του κούκου και άλλων πουλιών, και το θόρυβο των νερών απ'το γειτονικό ρυάκι, κάτι που μας συνόδευσε σε όλες μας τις περιηγήσεις εδώ, είναι αλήθεια.

Μείναμε έκπληκτοι από την αγάπη αυτών των ανθρώπων για τον τόπο τους, και την με κάθε τρόπο διερεύνηση διεξόδων και μέσων, ώστε το χωριό να ζήσει. Είδαμε παλιά σπίτια, να υψώνουν το ανάστημά τους στο χρόνο, γύρω στις πλαγιές, νέα σπίτια όμορφα, Λαϊστινών που λείπουν κι όμως ξαναγυρνούν στις ρίζες τους τα καλοκαίρια ή όποτε μπορούν. Μετά ο μπάρμπα Χρόνης προσφάρθηκε να μας συνοδέψει μέχρι τη Βοβούσα αν θέλαμε. Έτσι ξεκινήσαμε για τα επόμενα 26 χιλιόμετρα. Η όπια ταλαιπωρία μας, απ'το κωμάτοδρομο που δυσναντήσαμε μπροστά μας, μας αποζημίωσε τόσο στη διαδρομή, όσο και στο τέλος του δρόμου.

Σίγουρα δεν πρέπει να υπάρχει Έλληνας φυσιολάτρης και οικολόγος, που να θέλει να ονομάζεται έτσι, αν δεν έρθει εδώ, σ'αυτά τα μέρη. Τα συνεργεία των υλοτόμων μας καλωσόρισαν στο δρόμο μας, όσο εμείς έκθαμβοι απ'την ομορφιά, σταματούσαμε για φωτογράφιση. Πάνω αντικρύσαμε τον αυχένα της Μόρφας με 1600 μ. υψόμετρο. Από δω και πάνω, συναντούσαμε παντού το «Ρόμπολο», ένα είδος ντόπιου πεύκου.

Και μετά απέναντι, το όρος Αυγό, που διαδέχεται η Βασιλίτσα με 2300 μ. και ο Σμόλικας με 2650 μ., σχηματίζοντας στη σειρά τη

Φτάνοντας τελικά στο χωριό, μάθαμε πως αίται το μοναδικό χωριό στην Ελλάδα, που οι κάτοικοί του ασχολούνται με την πλήρη επεξεργασία του ξύλου.

Αρκετοί μόνιμοι κάτοικοι τον χειμώνα, κάτι που μας έκανε εντύπωση και μας προκάλεσε τον θαυμασμό, γιατί μόνο αγάπη και πατριωτισμό μπορεί να σημαίνει απ'αυτούς, τους φρουρούς των ακριτικών επιχειρήσεων της Ελλάδας, τους διατηρητές πθών και εθίμων που σε λίγο μας ιστόρησαν.

Εδώ υπάρχουν ξενοδοχείο και 3 ξενώνες, απ'τους οποίους ο ένας που επισκεφτήκαμε, του θανάση Σταγκογιάννη μας έκανε εντύπωση για τη φροντίδα στη διακόσμηση και την καθαριότητά του. Σταθήκαμε με τον μπάρμπα Χρόνη, πολύ αγαπητό εδώ, όπως καταλάβαμε, σε πολλά σπίτια του χωριού, που μας κέρασαν γλυκά του κουταλιού, σαν να μαςταν παλιοί γνώριμοι, και μας δειχνόταν ντόπια ιστορίες και έθιμα.

Βιντεοσκοπήσαμε χαρακτηριστικά Βοβουσιώτικα σπίτια και κεντήματα και υφαντά στο σπίτι του μπάρμπα Γιάννη του Δήμου και της γυναίκας τους, όπου πίνοντας καφέ, ακούσαμε τους τρεις Βοβουσιώτες, να μας τραγουδάνε παραδοσιακά Βλάχικα τραγούδια της Λαμπρής και τηςκαθημερινής ζωής.

Οι τελευταίες μας πιο όμορφες φωτογραφίες, στο γεφύρι του Αώου, 700 χρόνων, και στο σημείο απ'όπου παίρνουν μέρος πολλοί Ευρωπαίοι, σε μια διαδρομή 2 ημερών και φτάνουν μέχρι τηνΚόνιστα μετά από 45 χιλιόμετρα πλεύσης.

Όμως, η μέρα δυστυχώς τελείωνε. Είχαμε πολύ δρόμο να κάνουμε για το γυρισμό, και η κυρά Μαρίκα μας περίμενε για τον απογευματινό

καφέ, μιας και είχαμε γευματίσει, πάνω από τα νερά του Αώου, σε μια ειδυλλιακή τοποθεσία, στο ξενοδοχείο του χωριού.

Έτσι, ξεκινήσαμε, «γεμάτοι» ψυχικά. Τόσες ομορφιές μαζί δεν είχαμε ξαναδεί. Το βράδυ, γυρνώντας στο ξενοδοχείο μας, αποτυπώσαμε σ'αυτές τις φτωκές γραμμές, όσο γινόταν τις αναμνήσεις μας.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε, να βρίσκονται πάντα τέτοιοι γνήσιοι άνθρωποι σαν το μπάρμπα Χρόνη και τη κυρά Μαρίκα, να δίνουν ζωή με τις προσπάθειες και τις διηγήσεις τους στους ξένους, σ'αυτόν τον τόπο. Κι ελπίζουμε οι αρμόδιοι να εκτιμάνε τέτοιες προσπάθειες. Εμείς το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να τους ευχαριστούμε και να προτρέψουμε κ'άθε Έλληνα εκδρομέα να επισκεφτεί αυτά τα μέρη.

Με αγάπη
Λευτέρης - Δέσποινα

Ο Βοβουσιώτης Συγγραφέας

Μας συγκίνησε η παρουσία του Δημήτρη στη Βοβούσα το καλοκαίρι μ'ολόκληρη την οικογένειά του και τους σεβαστούς μας γονείς του κ Σεβαστή και κ Θανάση δημοσιεύουμε απόσπασμα από καθημερινή Αθηναϊκή εφημερίδα «ΝΕΑ».

«Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΞΕΧΑΣΤΗΚΕ»

Του Δημήτρη Νόλλα
Το μυθιστόρημα θα κυκλοφορήσει το φθινόπωρο από τις εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Στέλεχος μιας αγγλικής χρηματοπιστωτικής εταιρείας σήμερα ο 50άρης Μαξ Φραγκούλης θυμάται τα επαναστατικά του νιάτα στην Αθήνα, όταν στην προσπάθειά του να απεργαστεί από την τρομοκρατική ομάδα όπου μετείχε, πρόδωσε έναν σύντροφό του και ματαίωσε μια εκτέλεση. Ο παλιός αυτός σύντροφός είχε το ψευδώνυμο «Δούκας» και ο Μαξ τον αναζητά τώρα στην Αθήνα.

